

Ukážka:

V krásnej Liptovskej kotline na nevysokej skale sa kedysi dávno týčil kráľovský strážny hrad. Za úlohu mal strážiť a ochraňovať pána hradu a jeho okolie pred vojskami, ktoré by chceli dobyť malý hrádok alebo aj kráľovský hrad. Do hradu sa vchádzalo padacím mostom ponad vodnú priekopu zásobovanú vodou, ktorá do nej vtekala z neďalekej rieky Váh. Z druhej strany ho chránilo strmé bralo.

Majiteľom hradu bol Ondrej Brnický, ktorý tam býval aj so svojou vernou ženou Barborou. Ondrej bol mocný urastený chlap, spravodlivý a dobroprajný voči poddaným, i keď prísny. Na jeho hrade vždy našli útočisko chudobní ľudia či pocestní. Nikdy nikto od neho neodišiel s prázdnyimi rukami. Aj láskavosť jeho manželky bola známa v celom širom okolí.

(Čulmanová, Košický: Slovenské povesti)

- Pred čím mal hrad chrániť ľudí žijúcich v ňom?**
a/ pred majiteľom   b/ pred zbojníkmi   c/ pred vojskami   d/ pred poddanými
  - Ktorú vlastnosť nemal pán hradu uvedenú v texte?**
a/ prísnosť   b/ dobroprajnosť   c/ spravodlivosť   d/ mierumilovnosť
  - Ktoré tvrdenie je pravdivé?**
a/ Hrad sa rozprestieral na veľmi vysokej skale.   c/ Hrad bol zásobovaný pitnou vodou z Váhu.
b/ Hrad poskytoval útočisko mnohým ľuďom.   d/ Neďaleká rieka Váh obmývala hradné bralo.
  - Sloveso neodišiel je:**   a/ v 1. osobe   b/ v 2. osobe   c/ v 3. osobe   d/ v neurčitku
  - V ktorej možnosti sú správne rozdelené slová na slabiky?**
a/ vod-nú   b/ strá-žny   c/ dá-vno   d/ st-rmé
  - Urč pád a rod prídavného mena: v krásnej kotline**
  - Urč všetky spoluhlásky v slovnom spojení padací most.**
  - Napiš sloveso nájsť v 2. osobe množného čísla v minulom čase.**
  - Vyber, v ktorej možnosti sa nenachádza neurčitok.**
a/ láskavosť   b/ dobyť   c/ strážiť   d/ ochraňovať
  - Ktorým slovným druhom sa začína prvý odsek ukážky? Pomenuj ho.**
  - Vytvor zdobeninu od slova rieka.**
  - Podčiarkni slovo, v ktorom dochádza k spodobovaniu spoluhlásky v:**
vojskami – Váh – vodnú – vchádzalo sa – vernou – vždy
  - V ktorej možnosti sú iba vybrané a odvodené slová?**
a/ týčil sa, strážny   b/ malý, prísny   c/ strany, býval   d/ nevysokej, dobyť
  - Urč vzory nasledujúcich podstatných mien:**
do hradu	okolie	na skale	láskavosť	majiteľom	bralo
- Rozprávanie, ktoré sa viaže k určitému miestu, historickej osobe alebo udalosti, sa nazýva:**
a/ rozprávka   b/ povesť   c/ bájka   d/ ľudová pieseň
  - V ktorej možnosti je päťslabičné slovo?**
a/ ochraňovať   b/ nevysokej   c/ zásobovanú   d/ dobroprajný
  - V ktorej možnosti je uvedené slovo utvorené neslabičnou predponou?**
a/ vtekala   b/ neodíšiel   c/ dobyť   d/ našli
  - Z nasledujúcej vety vypíš pravopisne správne vlastné podstatné meno v N sg.**
Bohatú históriu Liptova dokumentujú aj pozostatky a zrúcaniny majestátnych hradov.
  - Urč druh uvedených viet podľa obsahu:** a/ Vchádzajte cez most!   b/ Kdeže by sme nepomohli!
  - Osobné zámeno daj do základného tvaru: nikto od neho neodíšiel.**
  - Urč pád podčiarknutých podstatných mien:**
a/ ponad priekopu   b/ s prázdnyimi rukami   c/ láskavosť jeho manželky   d/ týčil sa hrad
  - Z nasledujúcej vety vypíš slovom základnú číslovku.**
Na tretí deň sa objavili pred vchodom do hradu dvaja unavení pocestní.
  - Podčiarkni slovo, ktoré by bolo podľa abecedy na poslednom mieste:**
manželka – majiteľ – láskavosť – kráľovský – kotlina – kedysi
  - Vytvor dve vety, v ktorých použiješ slovesá dobyť – dobiť (Tvar slovesa môžeš meniť)**
  - Pomenuj nasledujúce výroky:**

a/ Barbora ťahá sane do dvora.	b/ vysoký ako jedľa	c/ Hviezdy sa roztancovali.
--------------------------------	---------------------	-----------------------------

Kľúč správnych odpovedí

1. C
  2. D
  3. B
  4. C
  5. A
  6. Lokál, ženský rod **(2 body)**
  7. Tvrdé: d, t, mäkká: c, obojaké: p, m, s **(3 body)**
  8. (vy) ste našli
  9. A
  10. predložka
  11. riečka
  12. vchádzalo sa
  13. D
  14. dub – vysvedčenie – žena – kosť – chlap – mesto **(6 bodov)**
  15. B
  16. C
  17. A
  18. Liptov
  19. rozkazovacia – zvolacia **(2 body)**
  20. on
  21. Akuzatív (A) – Inštrumentál (I) – Genitív (G) – Nominatív (N) **(4 body)**
  22. dvaja
  23. manželka
  24. (vlastné vety), napr. dobyť hrad, dobiť mobil **(2 body)**
  25. Pranostika – prirovnanie – personifikácia **(3 body)**
-

TEST: 40 bodov

Po lete prišla jeseň. Pestrofarebné lístie pomaly opadávalo zo stromov na zem a prikrývalo ju mäkkým kobercom. Malí ježkovia si usilovne hľadali úkryt na zimu. Malý jelenček s napätím pozoroval súboje statných jeleňov.

Čas plynul a opäť prišla jar. Obloha bola žiarivo modrá a slnečné lúče vytrvalo zohrievali studenú zem. Jelenček šantil s priateľmi a zrazu uvidel na zemi v tráve mohutné parohy, ktoré jelene zhadzujú každý rok. Za štyri mesiace im však narastú krajšie a väčšie.

Spolu s čriedou jeleňov si vo Vysokých Tatrách nažívala aj medvedica so svojimi dvomi malými medvediatami. V závetrí za jedľovým lesíkom obývali neveľkú jaskyňu.

DIKTÁT: 10 bodov

Prijímacie skúšky na osemročné gymnázium zo SJL 2023

ODPOVEĎOVÝ HÁROK

Kód žiaka .....

č.	Odpoveď	Body
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.	tvrdé: mäkká: obojaké:	
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.	do hradu – láskavosť – okolie – majiteľom – na skale – bralo –	
15.		
16.		
17.		
18.		
19.	a/ b/	
20.		
21.	a/ b/ c/ d/	
22.		
23.		
24.	dobyť: dobiť:	
25.	a/ b/ c/	
SPOLU		

Prijímacie skúšky na osemročné gymnázium zo SJL 2023

PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Kód žiaka .....

Doplň chýbajúce písmená:

Po lete pr__šla jeseň. Pestrofarebné l__stie pomal__ opadávalo (so/zo) ____ stromo__ (u/v) na zem a pr__kr__valo ju m__kkým (ä/e) kobercom. Malí ježkovia si us__lovne hľadal__ úkr__t na z__mu. Mal__ jelenček s napätím pozoroval súboje statných jeleňo__ (u/v).

Čas pl__nul a op__ť (ä/e) pr__šla jar. Obloha bola žiar__vo modrá a slnečné lúče v__trvalo zohrievali studenú zem. Jelenček šantil (s/z) __ priateľm__ a zrazu uv__del na zem__ v tráve mohutné paroh__, ktoré jelene zhadzujú každ__ rok. Za št__r__ mesiace im však narastú krajšie a v__čšie (ä/e).

Spolu s čriedo__ (u/v) jeleňo__ (u/v) si vo V__sok__ch __atrách (t/T) naž__vala aj medvedica (so/zo) ____ svojimi dvom__ mal__mi medvied'atam__. V závetrí za jedľovým les__kom ob__val__ nevel'kú jask__ňu.